

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: MENNESKET OG DIGTEREN

Citation: Claussen, Sophus: "MENNESKET OG DIGTEREN", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens Lyrik Bd. 5: Fabler*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 39.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-claussen07val-shoot-workid58590.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens Lyrik Bd. 5: Fabler

MENNESKET OG DIGTEREN

Jeg maa her fortælle meget lidt med mange Ord,
og I véd, den Kunst er stor.
Dog en øde Kunst for mig! jeg har hadet, hvor jeg foer,
meget lidt med mange Ord.

Men det hænder, at man kender Smærten fra den tunge Jord,
som kan sætte Spor og ikke ender,
og det er saa lidt saa lidt, men er lidt med mange Ord,
tomme Ord, men Smærten brænder.

Floder har vi gennemvadet, Sorg, som aldrig er forbi,
jeg, som altid før har hadet alt forbandet Rimeri,
har ved Rim nu gjort mig fri.

Ingen Ven og Fjende gætter, hvad for mig der stod paa Spil,
i det Aar da alle Bælter lagde til.
Ven og Fjende ingen husker det forfærdelige Aar,
ja end ikke hun, jeg mindes, ... heller ikke hun forstaar,
at det var et Alvorsaar, da vort Liv sank i Forfald,
dette Vinteraar, som drukned under Sneens tætte Fald.

Jeg var paa Landet mellem hvide Grene
jeg var paa Landet nær en Stad men dybt alene.
Og det frøs, saa det knagede helt bagest i min Sjæl,
jeg fornam mig som et Aadsel, der er ophængt paa en Pæl.
Det tomme Mørke lo for mine Ruder,
en frossen Klamhed laa paa mine Puder.

40

Om hun havde kendt mit Bosted, hvor jeg bitterlig frøs,
og var kommen afsted, havde revet sig løs,
hun vilde set mit Mod i den jammerfulde Frost
en Morgenstund korsfæstet paa den nøgne Vinduspost.
Men mit bedste Haab forliste, det var somom min Kiste
med mig selv i lighvid Stolthed, en fældet Ungdomsdrøm,
af syngende Hammerslag blev spigret til med Søm.

Var du kommen til min Sygeseng, ja havde du kun vidst,
hvor mit Legem fristed Livet i det uhumsk kolde Aar,
da jeg fik mit Ulivssaar,
du var kommen ganske vist, havde løst det mørke Haar,
og med Haarets varme Mørke du havde tappert skjult
den Sot, der gør os Livet som en Askedynges fult.
Ak med dit mørke Haar var der meget vildt og nøgent, du barmhjertig vilde skjult,
var du kommen til mit Leje i det uhumsk kolde Aar.

Ingen har fortalt dig, Kære,
hvor jeg kæmpede med Døden i min Lykke ved at være,
da min Lykke var forbi og mit Skrin blev spigret i,
da du ikke kom og favnede den Døde,
ikke undte mig et Møde, medens du var ung og fri.

Ingen kan forresten gætte, hvor af Lykke jeg var vild,
i det Aar da alle Bælter lagde til.
Det var ikke Holla Hej, Spjæt og Spring paa Alfarvej,
det var ikke Sus og Dus. Jeg var stille som en Mus,
men jeg fejred tavse Fester i mit dødsensstille Hus.
Og det klang af altings Øde, og mit Hjerte havde Møde
med de tusind Ting, som blomstrede og døde.

41 Frøken Nenny, ung og prud, elsked mig, da Vaar sprang ud,
elsked mig i Somrens Ild, mjødurffin og valmuvild,
og hun gik med mig i Solen med sin røde Parasol
paa den grønne Fæstningsvold,
og hun trodsed Tjørn og Tidsler, stundum med en Rift i Kjolen.
Og hun sov til Middag med mig i en Bygmark midt i Solen
bag sin røde Parasol.
Aah hun kyssed mig med Vold, men med Dyden i Behold
og de Hensyn, som en Dame skylder Kjolen.

Det var først i Juli Maaned, Somrens sødeste Sæson,
alle Markens Ærteblomster sprang i hvide Pantalons.
Jeg begreb, hun vilde sluttes i mit Favntag tæt, saa tæt,
kunde ikke blive træt.

Jeg forstod hun vilde knuses, aah hun var saa skør og let,
jeg forstod, hun vilde knuses, men vi skulde begge knuses.

Og hun vilde aldrig give mig lidt mere end min Ret.
Nej hun vilde bare hvile i min Favn saa hedt og tæt,
men hun vilde intet give, som var mere end min Ret.
Naar hun trykked sig og drog sig mod min Favn saa ømt og hedt,
var der straalende Minutter, hvor vi følte, vi blev eet,
og vi saa den gyldne Lykke, aah der manglede saa lidt.

Lige før September mejed man de sidste Hvedestraa.
Alle hvide Ærteblomster blev til Bælge, grove, graa!
Men min smukke Piges Uskyld stod i Blomst i god Behold,
og hun sov til Middag med mig bag den røde Parasol.

Ak i mangen Mark med Havre eller Hvede, Byg og Rug
kyssed jeg i denne favre Sommer Frøknens Mund i Smug,
snart i Byg og snart i Havre, snart i Rug,
snart ved Middag, snart ved Davre efter landligt Agerbrug.
Og hun følte sig saa let! og jeg følte, jeg var slet.

42

Jeg forstod den stakkels Pige havde Ret, mangfoldig Ret,
naar hun dog ej vilde knuses, skønt det kunde ske saa let,
og jeg kunde stundum angre, at jeg - mod min Vilje - var saa slet.
Naar det unge Legem hvilte mod min Favn saa kækt og hedt,
aah der manglede saa lidt!
var der straalende Minutter, da vi følte os som eet.

Det var hen paa Eftersomren i den sødeste Sæson,
selv om Markens Ærteblomster ikke mer bar Pantalons.
Men naar vore Læber skiltes, var der bagest i min Sjæl
Død og Liglugt af et Aadsel, der var frosset til en Pæl,
og jeg aned det saa bittert, (alt blev kvalmende og hedt)
at min Fryd ved Livets Blomster og min Sjæl ej mer var eet.

Og da Somrens Støv af Mjødurtt og dens Rugaks var forbi,
alle Glæder lagt i Hi,
det var sildig i September, skummel Aften Klokken ti,
mødtes vi et Sted i Byen, i en Stue denne Gang,
for at skilles, men hun holdt mig, holdt mig fast med kærlig Tvang.
Og det sidste Ord hun sagde, som blev talet blandt os to,
var et Ord, som kom for silde og var ikke til at tro.

Men jeg vidste det tilforn, at det hele var forbi,
var jeg bleven der den Aften i September Klokken ti -
at jeg havde kun begyndt paa en Ting, der var forbi.

Hvorfor tror I mig bedrøvet? Jeg er stærk og sejersvild:
al min Ungdomsgløden tændtes, da min Ungdomsdrøm frøs til.
Ja mit Liv bestod af Sejre, skønt jeg tabte Nat og Dag
alle mine Hovedslag,

thi jeg dysted, dysted, dysted herligt for den gode Sag,
da min dybe Tro blev gravsat i sin Kongesarkofag.

43

Thi jeg anede, at Verden som en Grav var dyb og stor,
var en Krypt, hvor Livets Drømme hver og en blev stedt til Jord,
men jeg sejred over Døden med udødelige Ord.
Og jeg fejred Livets Fester, men jeg fejred dem i Ord.

Alle kække Ord som findes, stærke Løsner, friske Sprog,
skød fra mine muntre Læber, mens mit Elskerhjerter slog,
skød som Korn af Muld, som Ranker spirer frem paa Vaarens Tog,
aah de grønne Blomsterranker om en frønnet Plankes Skrog!
(Jeg har sydet meget heftigt, lige til jeg gik af Kog.)

Naar jeg tænkte: alt forsvinder, følte jeg: alt er jo dødt
(og jeg jubled ved at føle, at det meste er som dødt),
alt som blomstrer, alt som lever, har jeg allerede mødt.
Og jeg lever, jeg, jeg lever, og mit Blod er purpurrødt.

Lærkejubil, Skrig af Svaler, Vind og Nattergaleslag
er saa godt som alt begravet, thi det lever kun i Dag,
fæstet i et Ord, en Linie. Verden er en Sarkofag.
Men jeg ejer evig Ordet, skønt jeg lever kun en Dag.
Rødt som Blodet, lyst som Solen, stærkt som Græsset er mit Ord,
let som Fuglen, frit som Folen, spiretungt som Vaarens Jord,
duftende som Markens Kløver, vildt som Engens Blomsterrøver
Bien ... følger mig mit Ord. Jeg har alt, hvad jeg behøver.
Jeg er død, men om mit Spor svæver Livets Skaberord.